

PRZYJEMNY (316) *ai*

-em- (257), -ęm- (59).

e jasne.

comp i sup (26+9) -przyjemniejszy (35); -ejszy (5), -(e)jszy (30); *sup* nã- (6) *LubPs* (2), *RejPos* (3), *PowodPr*, na- *RejPs* (2), n(a)- (1).

sg m N przyjemny, przyjemniejszy, nãprzyjemniejszy (52). ◊ *G* przyjemného (6); -ého (1), -(e)go (5). ◊ *A* przyjemny (14), przyjemn(e)go (8). ◊ *I* przyjemnym, przyjemniejszym (12). ◊ *L* przyjemnym (1). ◊ *V* przyjemny (2). ◊ *f N* przyjemnã, przyjemniejszã, nãprzyjemniejszã (53), przyjemna (1), przyjemn(a), nãprzyjemniejsz(a) (11); ~ (*attrib*) -ã (53), -a (1) *Mącz*. ◊ *G* przyjemnéj (10); -éj (2), -(e)j (8). ◊ *D* przyjemn(e)j (1). ◊ *A* przyjemnã, nãprzyjemniejszã (20). ◊ *I* przyjemnã (9). ◊ *A a. I* przyjemnã (3). ◊ *L* przyjemnéj (1). ◊ *n N* przyjemné, przyjemniejszé (20), przyjemno (7) [*w tym RejPs, KromRozm II, KromRozm III, GórnDworz, BudBib, WujNT może av*]; -é (3), -(e) (17); ~ (*attrib*) -é (2); ~ (*praed*) -é (18), -o (7); -é *PatKaz III, FalZioł* (3), *LubPs, SienLek* (2), *RejPos* (2), *CzechRozm, ArtKanc, WysKaz*; -o *KromRozm II, KromRozm III*; -é : -o *OpecŻyw* (2:1), *RejPs* (1:1), *GórnDworz* (1:1), *BudBib* (1:1), *WujNT* (1:1). ◊ *G* przyjemného, przyjemniejszého (10); -ého (1), -(e)go (9). ◊ *A* przyjemn(e) (3). ◊ *I* przyjemn(e)m (1). ◊ *pl N m pers* przyjemni, przyjemniejszy (9). *m an* przyjemni (*cum sb: ptaszkowie*) (1). *subst* przyjemné, przyjemniejszé, nãprzyjemniejszé (27); -é (1), -(e) (26). ◊ *G* przyjemnych (6). ◊ *A m pers* przyjemn(e) (2). *subst* przyjemné, nãprzyjemniejszé (15); -é (1), -(e) (14). ◊ *I m* przyjemnymi (4), przyjemn(e)mi (3); -ymi *KromRozm II, LatHar, WujNT*; -(e)mi *ModrzBaz*; -ymi : -(e)mi *RejPosWstaw* (1:2). *f* przyjemnémi (3) *RejPs, WujJud, KochPs*, przyjemnymi (1) *LatHar*; -émi (1), -(e)mi (2). ◊ *V subst* przyjemn(e) (1).

Składnia comp: przyjemniejszy nad co (4), *niż(li) kto, co* (4), *czego* (1) *KochEpitCat*; *nad co OpecŻyw, Mącz, GórnDworz*; *niż(li) kto, co PaprPan, LatHar, KołakSzczęśl*; *nad co : niż co LubPs* (1:1).

Sł stp, Cn notuje, Linde bez cytatu.

1. *Miły, taki, który się komuś podoba, wywołuje dodatnie odczucia, sprawia dobre wrażenie; acceptus Vulg, Mącz, PolAnt, Calag, Cn; acceptabilis Miech, PolAnt, Vulg; dulcis, gratus, iucundus Vulg, Calag, Cn; placens PolAnt, Modrz, Vulg; gratiosus Mącz, Cn; amabilis PolAnt, Vulg; pergratus, periucundus, suavis (suavissimus) Calag, Cn; beneplacens, placitus Vulg; concupiscibilis, probatus PolAnt; delectabilis, lepidus, optatus Mącz; bellus, carus, commodus, favorabilis, mellitus, plausibilis, venustus, voluptabilis Cn* (277) : *Mącz* 35c, 182a; *Angenem. Przyjemny. Gratus, pergratus, acceptus. [...]* *Dulcis, iucundus. Periucundus, suavissimus. Plenissimus suavitatis. Dignus auribus hominum Calag* 19a.

a. *O przedmiotach doznań zmysłowych; zwykle: piękny* (45) :

α. *O wrażeniach wzrokowych* (14) : *iż mnima człowiek/ áby tákowe złe ludzi náturá/ náfchwał dla tego przyjemne fтворzyłá/ żeby łatwiey gładką twarzã/ iáko myfliwcy ponętã ptaki/ zdradzić mogli. GórnDworz* L14v, E, G2, Dd8v; *GrabowSet Y.*

W połączeniach szeregowych (2): *GórnDworz* L15v; *że też ieden kupiec tą drogã zá nim [księciem] iáchał/ á wyżrzawfzy kfiążę kráfne á drogim odzienim przyodziáne/ myflił w fwym fercu rzekąc: [...]* *Otho iáko krafný iefł á możny y przyjemny. HistRzym* 52.

W przeciwstawieniach: »przyjemny ... ponury, zwiędły i nikczemny« (2): iż piękność/ ięft twarz przyjemna/ luba/ wesoła/ á która prágnie przyłtoyności: á fkarádość záię twarz ponura/ przykra/ fmetna/ mierziona *GórnDworz* L15v; Widziałem ia po ránu piękny kwiat przyjemny/ A widziałem záś wieczór zwiędły/ y nikczemny. *KochFrag* 20.

W porównaniach (2): Gwiazdy nie są tak cudné/ co więc świecą w nocy/ Iáko iey té ogniště y przyjemné ocy. *PudlFr* 70; Abowiem śliczność ich przyjemnieyza ięft/ niżli tu była Abfalonowá *LatHar* 599.

Szeregi: »śliczny i przyjemny« (1): O pánno przenachwálebnieyza/ [...] Corko Syońka: wżytkáś ięft śliczna y przyjemna *LatHar* 410.

»przyjemny a (i) wdzięczny« [szyk 1:1] (2): oblicze iey było bárzo wdzięczne á przyjemne [*hilaris quasi amabilis*]/ chociaż ferce iey było bárzo fmetne dla ftráchu. *BudBib Esth* 15/8; *LatHar* 266.

αα. *Bez uszczerbku na ciele, nieułamny, dobrze zbudowany* (1) :

Szereg: »mocny i przyjemny« (1): A kthogi [*jaspis*] będzie przy sobie nońić/ tedy otrzyma zwięftwo/ y czyni go być mocnym y przyjemnym *FalZioł* IV 54c.

β. *O wrażeniach słuchowych* (7) : Chwalćie páná przyjemnemi lutniámi *KochPs* 216; y królá przechodzi/ Anno/ kto [...] fłucha twęgo śmiechu prziiemnego: Co wżytkich zmyłłów zbawia mię fmutnégo. *KochFr* 80.

Wyrażenia: »głos przyjemny« (2): Głos cienki cichy gładki á przyjemny, znamionuie człowieka fpokoynego, cichego, tajemnego, nie fmiálego *GlabGad* O3v; *KochPieś* 48.

»uszom przyjemny« (1): [*Sławy dostali Radziwillowie*] Nie ná bieśiádach/ áni między taneczniki/ Ani wżóm przyjemnéy fłuchájąc Muzyki: Ale w polu pod niebem goniąc Mołkwićiná *KochJez* A2v.

Szereg: »wdzięczny a przyjemny« (1): fmyłem fwym potim ten niedošteak [*Demostenes swoje jąkanie*] naprawił, tak iż na on czas człowiek żadni naden przełtrzennej nie mowil/ á tak iego wdzięczne fłowa á przyjemne były, że ku pośłuchaniu iego mowy ludzkie wży prawie przyciągał. *BielŻyw* 59.

Iron. [komu] (1):

W porównaniu (1): Y choćby temu kto myłlił dofyć wczynić/ y chciałby tak fwym ięzykiem mowić iáko żydowkim/ łácińkim/ Greckim/ mowiono: tedyby mowá ie⁸⁰ tak wdzięczna y przyjemna była fłucháczom/ iákoby w kiy trábil. *CzechRozm* 127v.

Szereg: »wdzięczny i przyjemny« (1): *CzechRozm* 127v cf *W porównaniu*.

γ. *O zapachu; zawsze w wyrażeniu:* »wonia przyjemna« (5) : Ięft też Aloes drzewo ktore zowá połacinie Xiloaloes/ Ma wonią bárzo przyjemną. *FalZioł* III 2d, I 88c, II 11a, III 3a.

W przeciwstawieniu: »zły ... przyjemny« (1): Theż fok pozimek s cinamone^m złą wonią włth mieni przyjemną czyniącz. *FalZioł* I 52d.

δ. *O smaku: smaczny* (19) : poboźni we wżelákim niedošteátku y vtrapieniu/ wżytkim dobrym okwituią/ iáko Izraélczyzy z fuchey opoki hoyną y bárzo przyjemną wodę czerpáli. *WysKaz* 9.

przyjemny komu (1): do obudwu tych możesz cukru przyfypowác ilé chceš/ á będzie chorému tym przyjemnieyze pić. *SienLek* 163v.

przyjemny ku czemu (1): Ieftliby ludzie rofkofzni brzydzyli sobie to picie/ tedy [...] vczin klaret sprochu sofnkowego korzenia spro [!]/ galganowym/ hanyzowym/ maftikowym/ á będzie przyjemnieyfy y smacznieyfy ku picciu. *FalZioł* I 42c.

W połączeniach pleonastycznych (3): Kwiateczki lie rostrzaly po lzyrokiey zyemi/ [...] Dawaiac s siebie dziwnie rozliczne wonności/ Takie rozne owoce przyjemney wdzyeczności *RejWiz* 3; Dosięgnawfy [jabłuszek płynących po rzece] fkołztuie/ ano dziwne smaki/ A dziwnego lczepienia okazuiac znaki. Dawaiac s siebie wonność rozliczney wdzyeczności/ A ony dziwne smaki przyjemney łotkości. *RejWiz* 177; *LatHar* 184.

W przeciwstawieniu: »niedobry ... przyjemny« (1): Owocz thego drzewa [brzoskwini] w Perlijey ieft niedobry á prawie iadowiti ku iedzeniu, ale wnalzich krainach ieft barzo prijemny [!] á nicz niefzkodzi kto go miernie pozywa [!]. *FalZioł* I 110b.

Wyrażenie: »smak przyjemny« (1): Dał im obfitość [...] Rofkofznych małł á onych mlek smaku przyjemnego *LubPs* gg4.

Szereg: »przyjemny i smaczny« (1): *FalZioł* I 42c cf *przyjemny ku czemu*.

Przen (13) : gdy tak hoyną zaplatę robotnikom swym w they Winnicy [Pan] obiecować raczy/ á zowie ie latorollami ktore z niego rofta/ iako s prawey macice winnice tey/ tedy też tego od nich potrzebuie/ [...] izby przyniefli przyjemny owoc s tych latorolli swoich czafu swego/ Bogu Oycu swemu *RejPos* 59v, 60.

przyjemny u kogo (1): aby lie z niego [ziarna Pańskiego] vmnożyła wiara/ miłość wierna/ [...] nálladowanie swiętey woley iego á wyernych náuk iego. A thoc łą nawdzięcznieyfe zyarná á naprzyemnieyfy owoc v niego s tego nalienia iego. *RejPos* 54.

przyjemny komu (6): ale day zakwitnac nam w cnotach wprawiedliwoŃci a wdobrych vczynkoch: z ktorych kwiatkow pochodzi zawzdy owoc przyjemny tobie nałz miły panie. *RejPs* 127; zawzdy [Pan] wabił á namawiał káżdego wiernego/ obiecuiac łalkawą á miłościwą zaplatę/ ktoby iedno chciał iść robić á pracować do tey winnice [...]. Thák izby był w niey rozmnazał owocz iemu przyjemny cnot swoich/ á wiary á itałości swoiey. *RejPos* 59v, 54, 59v, 61; Z mánnny niebieskiey smaku rofkofznego częfto nie czuię: lchylam lię z niezwyčiężonym onym Sámfonem/ y Ionatą Krolewiczem do duchownego miodu/ Anyołom łamym y niebieskim duchom bárzo przyjemnego: á wždy tak rzadko doświadczam w sercu swym łodkości iego *LatHar* 234.

Szereg: »wdzięczny a przyjemny« [szyk 3:1] (4): iz my thy nędzne latorolki iego zawłpomożeniem swiętym iego/ podać będzemy mogli ty wdzyeczne kwiatki á przyjemne owoce s tych nędznych gáłazek swoich/ á s tych obłędliwych żywotow swoich ku czci á ku chwale iemu. *RejPos* 173, 58v, 60v, 267.

b. *O przedmiotach pozytywnych uczuć, zwłaszcza radości, szczęścia* (229) :

a. *W ocenie ludzkiej* (70) : y máły wroblík ráduie lie themu gdy naydzie sobie przyjemne mieŃce pokoiowi swemu *RejPs* 125; *BibRadz Ier* 3/19; Nihil optatius adventu meo. Nic nie mogło być przyjemnieyzego nád przyiechánie moye. *Mącz* [267]b, 189b; *GórnDworz* C5; á ia pieśń przyjemną Y pośrzod nocy záspiewam możnemu Obrońcy swemu. *KochPs* 63; kwitnacéy młodzi Táki doftátek iego wiek zrodzi/ Iáká ná przyŃciu wiolny przyjemney Trawy więc bywa obfitość ziemney. *KochPs*

106; *CzechEp* 193; Gdzie [w cieniu lipy] gośpodárkiéy głowy Od gorącého látá Bróni líft: za wládzenié przyjemna zaplátá *KochPieś* 40; *KochSob* 69; między Anyoły y ludźmi vczyniłeś [*Panie Jezu*] pokoy przyjemny *LatHar* 584, 35; *WujNT* 2.*Cor* 8/12.

przyjemny komu, czemu (7): bo to yeřth rzecz barzo pannye przyyemna kto yey przeřz pyeruorodnego grzechu poczáczyu vyerzy *PatKaz I* 13; *Popularis*, Co ku ludu należy/ álbo co yeřt przyiemnego pořpolřtu *Mącz* 312c; *GórnDworz* G2, H3v; *RejPos* 173v; *WysKaz* 45. Cf »uszom przyjemno«.

W połączeniach szeregowych (3): yřz oley yeřt řmaczny a tluřty tak ymyą maryey przeřz naboženřtu yeřt duřly rořkofřzne myle řlodkye przyyemne y duřfą thuczy *PatKaz III* 127; *RejPos* 173v; Bowiem tho [męřtuo] řpráwuie/ że ludzie całą chęcią zwykli řie kuřić o rzeczy včřćiue/ powařne/ y przyiemne: řřkárádnymi/ nieucřćiwymi/ y řprořnymi brzydząc řie *Phil* B4.

W przeciwstawieniach: »brzydki, szpetny ... przyjemny« (2): iáko tho wřzyřtko com do tych čřářow mowiř brzydkie ku řłuchániu tym pánom byřo: ták zářię milčzenie moie/ mnamam iř będzie ich miřřciam bárzo przyiemne. *GórnDworz* H3v; *WysKaz* 45.

Wyrażenia: »řłowa, rzecz, mowa przyjemna(-e) (niech będzie)« = *verba dulcia Vulg; blanda PolAnt* [řzyk 5:3] (4:3:1); *BierEz* H4; [*Kalistenesa*] Ariftoteles ku Allexendrowi pořłá, aby iego poradnikiem byř, y napominař go [...] žeby przyiemne rzeczy mowiř ktoreby od Allexendra z radořcią byřy przijięte. *Bielřyw* 103; *Leop Prov* 7/5; *BibRadz Is* 30/10; *GórnDworz* Mm2; Vřlyřzyćie wdźięczny gřos/ y przyiemné řłowá/ po których řobie teřkni biędna moia gřłowá *KochPieś* 9; *GrochKal* 9; *WujNT Col* 4/6. [Być może to wyrażenie zawiera elementy znac. 2.]

»uszom przyjemno« [w ocenie formy językowej] (1): ále ia prořtak ánim mogli/ áni theř mogli/ ważyřbym řie byř tego [wiernego řłumaczenia wřoskiego tekřtu]: bo widzę žeby to vřřom Polřkim przijięno nie byřo. *GórnDworz* Bv.

Szeregi: »lekkie a przyjemny« (1): á brzeię moie/ to ktore ia ná was wkládam/ ieřt bárzo lekkye á przyiemne [iugum enim meum suave est, et onus meum leve *Vulg Matth* 11/30] *RejPos* 289.

»przyjemny, (a) miły« [řzyk 1:1] (2): *LubPs* bb4 marg; Možeř być przyiemnieyřza miřřć/ miřřzy płomień/ náđ then kthory řie z widzenia naywřřřzey pięknřći rodzi? *GórnDworz* Mm5. [Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.]

»pięknym, przyjemnym« (1): *Ecce quàm bonum et quàm iucundum*. Iáko rzecz piękná/ iáko rzecz przijięna Pátrzáć/ gdzie miřřć pánuie wzaięmna *KochPs* 196.

»wdźięczny a (i) przyjemny« [řzyk 7:1] (8): DZiwnie wdzyęczny á przyiemny ieřt ten Přalm/ kthory w řobye zámýka opowiedánie wielkich dobrodzyeyřtw páńřkich *LubPs* F3, P2v; Aureola oratiuncula, Wdźięczna á przijięná powieřć. *Mącz* 21c; áčř w tym co miřlo nierowno řie čřłowiek rychley záwiedzie/ bo rzeczy wdźięczne á przyiemne přuią rozřádek. *GórnDworz* Ii6, C4v, Mm2; *RejPos* 170v; *KochPieś* 9. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]

W przen (3) : O wřřechmogácy miřly Pánie [...] iářzmo to twoie bárzo wdzyęczne á bárzo przyiemne. *RejPos* 170v, 289; TAK nas wořa řam Syn Boży [...]. Weřmćieř ná řię iářzmo moie/ złřćieř z řiebie złřći řwoie/ bo wiećie iář ieřt przyiemne *ArtKanc* P4v.

αα. O człowieku: mile widziany, dobrze przyjmowany; lubiany; sympatyczny; mający urok osobisty; też: sławny, znany ze swych zalet (28) : *FalZioł* I 102d; Każdy który panuje ma być cichy á przyjemny, dla tego aby go tim więcej wpczciuofci miano, niżbygo [!] lie bano. *BielŻyw* 10; *GórnDworz* Ee3; Mądry dla powieści fwych bywá przyjemnym *BudBib Eccli* 20/13.

przyjemny komu (12): [*kamień kokoszy zwany alectorius*] Zonę mężowi czyni przyjemną *FalZioł* IV 47d; *RejZwierz* 87; *Mącz* 268a; Zás Afzerowi rzekł/ Błogosławion prze fyny Afzer/ będzie przyjemny bráciey fwey/ á omaczać będzie w oliwie nogę swoię. *BudBib Deut* 33/24. Cf *Wyrażenie*.

przyjemny gdzie (7): *MiechGlab* 27; ná fzytych ie [*szkodców*] wydaycie. W czym wierną vczyńcie y Pánu pośluge/ Y sobie wieczną fławę y dobrą przyfluge [!]. V Bogá otrzymawfzy sobie odnieście/ Y przyjemniefzy po wfzech kráinách będziecie. *CzahTr* F2v. Cf *Przysłowie*.

Przysłowie bibl. [*Luc 4/24: nemo propheta acceptus est in patria sua; i nawiązania do tego miejsca*]: licemiernicy mowili iemu [*Jezusowi*]: Słychamy ijż wielkie tzuda działáls w Kafarnaum/ działáy téż tu w fwé oyczyźnie. Odpowiedziál pán iezus: Zádny nie ieft przyjemny w fwé ziemi. *OpecŻyw* 51; *Leop Luc* 4/24; my zás ták zacnego mężá/ między námi lie áż do śmierci báwiącego/ ledwo imię znamy: y prace iego zá nic sobie wáżymy. Lecż ták lie záfwdzy ná niewdzięcznym świecie dziać muśi/ iáko fyn Boży fam ná sobie tego doznawfzy/ powiedziál: Zaden/ pri/ Prorok nie ieft przyjemny w Oyczyźnie swoiey. *ModrzBazBud* ¶5; *WujNT Luc* 4 arg, 24; [*BazHist* 350]. [*Ogólem* 5 r.]

W przeciwstawieniu: »wzgardzony ... przyjemny« (1): Lakomftwo czyni ludzie wzgardzone á zawiftné, ale fczódrotá przyjemne. *BielŻyw* 169.

Wyrażenie: »ludziom przyjemny« = *probatus hominibus PolAnt* [*szyk* 3:2] (5): [*szmaragd*] vzdrawia ie [*ograzki*], przyjemnego [*uzdrowionego*] Bogu y ludziom czyni. *FalZioł* IV 58a, IV 48c, 54a; Bo który przez ty rzeczy [*sprawiedliwość i pokój*] flúży Kriftułowi/ ieft wdzięczny Bogu/ y przyjemny ludziom. *BibRadz Rom* 14/18; *PaprpPan* E2. [*Cf też β.αα. Wyrażenie BielKom* E8v.]

Szeregi: »przyjemny, miły« (1): [*urodzony w znaku Jowisza*] Człowiek bywa fprawiedliwy/ pocześny [...]/ przyjemny każdemu miły/ wyfokiey myfli. *FalZioł* V 51a.

»rozkoszny, przyjemny« (1): (*nagł*) Nábożná rozmowa fwiète⁸⁰ Bernata s pane^m Iezufem nowo narodzony^m dzieciátke^m. Ka: 14 (-) [...] o fynáczku rofkofłny nám wielmi przyjemny. *OpecŻyw* 18.

»sławny i przyjemny« (1): [*Garzones*] Są ludzie waleczni po wfzytkiey Azijey y téż Egipcie dobrze flawni y przyjemni [*in tota Asia et Aegipto acceptabiles*] *MiechGlab* 27.

»przyjemny, (i) wdzięczny« [*szyk* 2:2] (4): [*kamień jaskółczy*] nofżącego wdzięcznego y przyjemnego czyni. *FalZioł* IV 50b, IV 47a, d; Placeo, Podobam fie/ Ieftem przyiemny/ Wdzięczny. *Mącz* 302a; *LatHar* 343.

W przen (1) : S Kuropátnik zyemiánin/ Kuropátwá k temu. To przyjemni ptałzkowie/ ftanowi káżdemu. *RejZwierz* 87.

ββ. O Chrystusie (1) :

Szereg: »przyjemny i ucieszny« (1): O Pánie Iezu Chryfte/ Krolu dżiwnie przyjemny y vciełzny/ wfpámieytay ná onę żáłość/ ktoráś vcierpiál *LatHar* 294.

β. *W ocenie boskiej: łaskawie przyjęty; często: uznawany za właściwy sposób oddania czci; pinguis Vulg* (159) : *PatKaz III* 100; *WróbŻołt* 19/4, G2; *LubPs* B3v; Offiárá fprawiedliwego przyjemna ieft/

á pámiąthki iego nie zápomni Pan. *Leop Eccli* 35/9; *WujJud* 185 *marg*, Mm6v; *BudBib Eccli* 35/7; ktory [*Pan Chrystus*] nas pierwey vmiłował/ y láme go siebie ná ofiarę przyjemną wydał. *CzechEp* 201; twoim dofyć vczynieniem spráwiłes to/ áby przyjemne były rowne [*tj. niewielkie*] pokuty y prace moie/ ziednoczone z pokutą y pracą twoią/ dla mnie/ y zá mnie przez trzydzieści lat y puł czwártá podiętá. *LatHar* 147, 13; *WujNT Rom* 15/16, s. 693.

przyjemny u kogo (6): Abowiem pan bog ták o takim powiáda kázdem/ iz gdy on práwie vmiłował mnie [...] vmocnię náwłsem łtan iego/ áby on też znał iz to iefth vmnie przyjemno iz on vmiłował imię moie. *RejPs* 136v; *BibRadz Ps* 49 *arg*; *RejPos* 71, 309; Ale gdy dobrze czyniác bywacie trapieni: á przedlię to łkromnie ćierpiecie: tedy tá rzecz iest przyjemna v Bogá *CzechRozm* 233; Zywoť iego [św. *Bonifacjusza*]/ iáko ná Kápłáńłkim łtanie był świętobliwy/ á v Pána Bogá przyjemna łłuzbá iego: z wiela łię rzeczy cudownych pokázováło. *SkarŻyw* 527.

przyjemny komu (83): Tatz iest ona panna ołobné czyłtołci/ ktoré paniełtwo bylo bogu przyjemno. *OpecŻyw* 183, 26v, 46, 64, 88, 160 [2 r.]; *BierRozm* 18; *WróbŻołt* B2, S, V, 103/34; iedno tobie ofiaruię łkrullone á pokorne łerce wiedzác iz to tobie iest ná przyjemnieyłła ofiárá á nigdy od łiebie niebywa odrzuconá. *RejPs* 77v, 55v, 60v, 65, 76, 83v (9); *SeklWyzn* b4; *SeklKat* N2v; [*Zakon jest dla grzesznych, nieposłusznych*] Abowiem tákýe zakon od złołci á wyepłnyána łwey woley powcyága. A yednák to iz łye ponyekád ponyewoley dzyeye/ bogu przyemno nye bywa. *KromRozm II* n2, 12v, 13 [3 r.], p2v; *KromRozm III* B4v; *LubPs* A2v, Lv *marg*, M3 *marg*, S4v *marg*, ff4v; *KrowObr* 150v, 156, 170v, *Leop Lev* 8/28; *BibRadz I* 5b *marg*, *Zach* 7 *arg*; Włzákże ty rzeczy [o *bogach pogańskich*] mądry człowiek v łiebie rołtropnie záchowa/ iáko ku náuce godne/ ále nie iáko Bogu przyjemne *BielKron* 25; *HistRzym* 41; Kázdy połthępek człowieká wiernego przyjemny iest Panu. *RejPos* 309 *marg*, 170v, 198v; *RejZwierc* 187; *WujJud* 185, 222; *WujJudConf* 185; Synowie/ bądźcie połłuzni rodzicom łwoim we włzytkim/ ábowiem tá rzecz przyjemna iest Pánu Bogu. *RejPosWstaw* [41⁴]; iz my łámi z łiebie/ áni czyniłć/ áni poczáć/ áni nákoniec pomysłiłć [!] možeme tego/ coby było dobre y Bogu przyjemne iestliby BOg łám tego w nas nie záczáł *CzechRozm* 214, 215v, 249v; *KarnNap* Gv; iestli vczynkami Bogu przyjemnemi zywoťá náłzego nieozdobimy/ zádney nádzieie možeme niemiełć o zwyłiełtwie. Boł Bog vzywa połługi obcych narodow ná łkaranie złołci łudu łwego. *ModrzBaz* 108v; *KochPs* 77; *CzechEp* 49, 291, 358; *ZawJeft* 34; O Przenaświłłtłza Troyco/ rácz przyiác tę (niepokalaná á máiełtatowi twemu Bołkiemu džiwnie przyjemną) ofiárę/ ktorá tobie (z łługami twemi/ kápłany) oddáiemy *LatHar* 107, 76, 156, 272, 276, 301 (10); Odłięty od kołciolá nic Bogu przyjemne⁸⁰ czyniłć nie moze. *WujNT* 369 *marg*; iz rzecz iest dobra y Bogu przyjemna/ z domow łwych ná mieyłcá święte y nabożne chodziłć *WujNT* 430, 89 [2 r.], 103, 122, *Rom* 12/1, s. 693, 1.*Petr* 2/5, *Zzzzz2v*; *PowodPr* 66; *SkarKaz* 350b.

przyjemny przed kim, przed oblicznością czyją (9): *WróbŻołt* G2; Bo wten czás obrołci łie miłołciwie pan náłz ku prozbie pokornych łwoich/ á będzie przed nim ich wołanie przyjemne *RejPs* 149; *Leop 2.Par* 14/2, 1.*Tim* 2/3; żebyłmy łpokoyni y łichy zywoťh wiedzli/ we włzelákiey pobożnołci/ w czyłtołci. Boł to dobra rzecz iest/ y przed Bogiem zbáwiłcielem náłzym przyjemna y wdzięczna (*marg*) Kthára rzecz iest wdzięczna v Pána Bogá (-). *BiałKat* 196; *WujNT* 1.*Tim* 2/3, 5/4, *Hebr* 13/21; Tymże obyczaiem z łtrony dofyłć vczynienia/ karnołci y rozmáite vtrapienia/ ktore my ábo kto

iny za nas czyni/ aby były przed oblicznością Pánfką przyjemne/ krew Pána Chryštułowá spráwuie. WysKaz 32.

przyjemny w oczu czyich [= komu] (1): ielibych był dzifia iadł ofiárę za grzech/ izaliby to było przyjemno (*marg*) Włańnie/ dobrze. (–) w oczu Iehowy [*placuit in oculis Domini*]? *BudBib Lev* 10/19.

N sg f w funkcji orzecznika: »przyjemna, przyjemniejsza« (2): Początek życia dobrego czynić spráwiedliwość przyjemnięfza iest bárziefy niż ofiárowanie ofiar. *KołaKszczęśl B3v*; abyfmy cíchy y fpokoyny żywot wiedli we wízelákiefy pobożności y czyfłtości. ábowiem to iest dobra y przyjemna [*bonum est et acceptum*] przed Bogiem zbáwicielem nálfzym *WujNT 1.Tim* 2/3.

W połączeniach szeregowych (3): Gdyż w Antychriście y w íektách iego/ od ítopy nożney/ áż do wierzchu głowy nie máfz nic zdrowego/ nie máfz nic dobrego/ y Bogu y Chrištułowí miłego/ y przyjemnego. *CzechEp* 358; cokolwiek iest prawdziwego/ cokolwiek poczciwego/ cokolwiek spráwiedliwego/ cokolwiek świętego/ cokolwiek przyjemnego/ cokolwiek dobrej flawy [...] to obmyślaycie. *WujNT Philipp* 4/8, *Rom* 12/2.

W przeciwstawieniu: »przyjemny ... przykry« (1): ijż wdzięčnoftz dobrodzieyfstwa/ iest milému bogu wielmi przyjemná/ a zafie niewdzięcznoftz przykrá. *OpecŻyw* 64.

W porównaniu (1): Bądźci przyemna Pánye modlitwá moyá ták/ yáko kádzyenye przed tobá. *KromRozm II* 12v.

Szeregi: »przyjemny i lubiezny« (1): Poty^m powftawfły/ na oltárzu dziecię [*Jezusa*] polożyła. Niebyła ofiara bogu oytthu od początku fwiata przyjemnięfłá ij lubieznięfłá/ anij będzie do fkonczeniá fwiata iako ta. *OpecŻyw* 26v.

»miły, (a, i, ani) przyjemny« = *acceptus, placens Vulg* [*szyk 4:1*] (5): *OpecŻyw* 46; *RejPs* 65; Iż [*Żoltarz Panny Maryjej*] iest milfzy y przyjemnięfzy Troycy Świętey [*niż Żoltarz Dawida Proroka*]/ y ku vtzynieniu za fwe grzechy doftáthetzniefzy? *KrowObr* 156; *CzechEp* 358; *WujNT Philipp* 4/18.

»przyjemny i rozkoszny« (1): chwały y rane y wieczorne, ktore thobie będą działac, ty tobie będą przyjemne y rofkofzne. *WróbŻolt* V.

»wdzięczny a (i) przyjemny« = *bonus et acceptus Vulg* [*szyk 14:2*] (16): Bo opowyedanie Ewányeliefy fwiętey/ á wyznawanie w piofnkách/ w Pfalmiefch/ możności Pánfkiefy/ tho iest záfwdzy nawdzyęcznięfza á naprzyjemnięfza chwałá w zebraniu kościoła fwięthego/ Pánu Bogu. *LubPs* A2v; *Leop 1.Tim* 2/3; *BibRadz I* 5b *marg*; *RejPos* 54, 171, 176v, 198v, 309; *BiałKat* 196; *RejZwierc* 124v; *WujJud* 222; aby za zaflugami błogofłáwioney záfwdze Pány y mátki twoiefy Máryey/ y wfzytkich S. tá moia fpowiedź bylá tobie wdzięczna y przyjemna *LatHar* 156, 301; *WujNT* 89 [2 r.], 122.

Iron. (1): A to fobie fínadz mamy za nawiętfzy poftá á za naprzyjemnięfzáf flufbę Bozáf/ gdy z wielkáf trudnoścáf á z wielkim kłopotem nábywamy fobie nowych á wymyfłnych potraw á żywności *RejPos* 71.

W przen (1): Będzyc záfwdzy Pan s tobáf w tey to łodce twoiefy/ iż fie zánorzyc áni pogrązyc w niey nigdy nie będzycfz mógł. A przyniefiefz y pozylfczefz wdzyęczny á przyjemny obłow Pánu fwoiemu. *RejPos* 176v.

αα. *O człowieku: wybrany, ulubiony przez Boga (39)* : nie racz miły panie nas zmiatować od łaski twojej owšem tak nas łobie sprawować jako by nas łobie uczynił godnym a przyjemnym stworzeniem twoim. Amen. *RejPs* 153v; *LatHar* 566; Który nas przenaźnaczył [...] ku chwale sławnej łaski twojej/ przez którą nas przyjemnymi uczynił [*gratificavit nos*] w namilżym Synie twoim *WujNT Eph* 1/6, *Tit* 2/14.

przyjemny komu (31): który wydał łam łiebie za nas/ aby nas wykupił od wszelkiej złości/ á v czynił nas łobie przyjemny *SeklWyzn* b4v; *RejPos* 106, 176v; *LatHar* 17, 28, 204, 455. Cf »przyjemny (Panu) Bogu«.

Wyrażenie: »przyjemny (Panu) Bogu, u (Pana) Boga, przed oblicznością Boga« = *acceptus Deo Vulg, PolAnt; gratus Deo, placet Deo Vulg* [*szyk 14:13*] (23:3:1): Tako ij my działatz mamy/ chcemyli bytz pokorni ijbogu milému przyjemni. *OpecŻyw* [34]v, 45; *PatKaz I* 6, 16v; *KromRozm II* m2, o3v; *KromRozm III* B4v; Włzytko łie mu dobre rodzi/ Kto drogą mierności chodzi/ Ma zdrowie pamięć dołtátek/ [...] W łwoich rzeczách ołtroźnieyłzy/ Ludzyem Bogu przyjemneyłzy *BielKom* E8v; *LubPs* Gv; *Leop Tob* 12/13; gdyż on łam łiebie wydać raczył dla nas/ áby nas łobie uczynił łud oczyszczony á przyjemny przed oblicznością Bogá Oycá łwego niebieskiego. *RejPos* 220, 139v; *BiałKat* 378v; *KuczbKat* 425; *WujJud* 209v; że on [*Chrystus*] iest thá łáská Boża zbáwienna/ [...] przez ktorą sftawamy łię przyjemni Bogu Oycu náłzemu niebieskiemu *RejPosWstaw* 22, 21v, [21³]; *BudNT Act* 10/36[35]; *CzechRozm* 210v, 211; *SkarŻyw* 328; iż łię Bog ná ołoby nie ołgáda: ále w káżdym narodzie kto łię go boi á czyni łprawiedliwość/ iest v niego przyjemnym. *WujNT Act* 10/35, s. 159, *Act* 7/20, s. 440, *Rom* 14/18.

Szeregi: »miły i przyjemny« (1): iż iest dwoiáki kołcioł/ tho iest/ kołcioł wiernych Páńłkich y kołcioł łudzi złościwych. [...] tu káždy obaczy ná oko/ który iest milłzy y przyjemneyłzy Pánu Bogu. *LubPs* Gv.

»wdzięczny i (a) przyjemny« [*szyk 3:1*] (4): *RejPos* 318; *RejPosWstaw* 21v; O Troyco łwięta/ rácz mię wyłucháć/ y obronić [...] od włzego złego/ [...] przez modłitwy włzytkich łwiętych twoich/ ktorzy iedno od łtworzenia łwiáta/ máiełtatowi twemu wdzięcznymi łię sftáli y przyjemnymi. *LatHar* 17, 28.

»przyjemny i zalecony« (1): ále też z rozgrzélzenia/ które ná ten czás otrzymawamy pewné/ iego [*spowiednika*] prołbą y modłitwą v Pána Bogá bywamy przyjemni y záléceni. *BiałKat* 378v.

W przén (1) : iáko thu Ewányeliłtá piłze/ iż łie rwály łieci ná on czás onych zwolennikow Páńłkich/ gdy czynili obłowy w imię łłowá Páńłkiego. Thákcęc też będą rwáli á tógáli łieci łwoie ci Sumowie á ci łrodzy Wielorybowie mocarze á wymyłłácze łwiátá tego/ [...] ále łie ty przedłię nic nie łęky á nic łie nie trwoż boć przedłię zá włpomożeniem Pána twego zoltána w łiatce łwoiej ty wdzyęcne rybki ktore łą przełrzáne od niego/ á łą ná włzem przyjemne iemu. *RejPos* 176v.

2. *Życzliwy, przyjazny, łaskawy; acceptabilis, acceptus Vulg; amicus Mącz (18)* : *Mącz* 7d; [*Modłitwa umierájcego*] W ręce łwoie/ Pánie/ polecam duchá mego [...]. Niechay zábrzmi w włzách myłłi łwoiej on przyjemny głos łwoy/ o P. Iezu: Dłżis zemną będłiefz w ráiu. *LatHar* 653.

W połączeniach pleonastycznych (2): Richley dobroć/ i łafka/ richley chuć wzajemna W tim [pozyskaniu miłości poddanych] ci pośłużyć może/ i ludzkość przyjemna. KochSat B4v; Dziękuje tobie/ za wszelkie miłosierdzia y litości wielce przyjemney łalkowości twoiey. LatHar 27.

Wyrażenie bibl.: »czas, rok, lato przyjemne(-y)« = *czas łaski; tempus acceptum a. acceptabile, annus acceptus Vulg* (7:2:1): zawnzym do cyebye wołał czału przyjemnego/ Wiedząc żeś Bog miłofierdzia LubPs Q; Leop Luc 4/19, 2.Cor 6/2 [2 r.]; CzechEp 217; LatHar 141; WujNT Luc 4/19, 2.Cor 6/2 [2 r.]; ([św. Augustyn:] Rozdzielaymy te dwa czały/ podobno teraz naydziem czas miłofierdzia/ á potym czas ładu.) y Apoštoł dzieli te dwa czały/ mowiąc: (Oto teraz czas przyjemny/ teraz dzień zbawienia.) SkarKaz 4b.

Szeregi: »ludzki a przyjemny« (1): nierozumiem/ do czego tych cnot tá páni vzywác ma/ iefli do porządku łwego domowego [...]: czyli do tey profesiey/ kthorás iey w.m. własná nánznaczył/ tho iefth/ áby ludzką/ á przyjemną rozmową vmiála káždego zábawić. GórnDworz X3.

»przyjemny i przyjacielski« (1): Gdy theż [poseł króla polskiego] sthemze Sandziakiem o polya mowil wípominayacz tho ysz szyą themv dofycz nyedzieye czo Cel(arz) przesz posla rofkazal. On mv odpovycz dal nyebaržo przyemną y przyaczyelšką LibLeg 7/34.

Przen (1) : Wieczorna gwiazdo/ [...] Która dżiówkę od mátki [...] z łoná wydziéralf: á dáiefz do ręki Pánienkę młodzieńcowi nieubłágánemu: Co Turczyn gorzýy czyni miáštu dobytému? Wieczorna gwiazdo/ którýy/ ná okrągłym niebie/ Ogień nád ziemią goré przyemnieyłyzy ciebie: Która łwoim promieniem małżeńskie vmowy Vtwiérdzalz/ co łtánowiá łpólne łtárlzé głowy. A nie złączą/ áz keidy płómién twóy náftawa. KochEpitCat 110.

a. O ludziach (2) :

przyjemny w czym (1): ták ia dworney pániey tho naprzod zleczam/ áby byłá ludzką/ á przyjemną wroznowie GórnDworz V8v.

Wyrażenie: »przyjemny gościa« = *życzliwy dla przybywających, gościnny* (1): przyjemni gościá bądźcie ieden drugiego. KołakSzczęśl C.

Szereg: »ludzki a przyjemny« (1): GórnDworz V8v cf *przyjemny w czym*.

3. Przyjmowany (przyjęty), łatwy do przyjęcia, akceptowany; *favorabilis, iucundus, plausibilis, popularis Calep, Cn; acceptus Cn* (9) : A rofkazanie iego [Pana] przyemne rozwelela vmýfly á wola iego wypełnioná ofwieca oczy zácmyone. RejPs 27v; Z vłth łłalonego nie będzie przyjemna [reprobabitur] przypowieść [!] Leop Eccli 20/22.

przyjemny u kogo (1): WysKaz 34; [do tego/ zebi sie [lege: żebyście] bez wszelakich nowych wimówek te wisszey mianowaná dan odsilaly, gdisz zadna wimowka u nas przyemna nie bendzie CorfusDocum 1593 nr 195].

przyjemny komu (2): Vítawilifmy/ iż iedná monetá ma być w krolełtwie náłzym/ ktora ma być wieczna y wagi dobrej/ ták iżby byłá ludzyom połtronnym przyjemna. UstPraw E2v; SarnStat 405.

[W połączeniu szeregowym: Lecż oni ná ktore ty [lege: to] należało/ żadney o tem rozmowy mieć z námi niechćieli/ mowiąc/ iż to v nas iuz iefł *ratum, gratum et firmiffimum*, że Chriłtíanin nie może być Vrzędnikiem (*marg*) *Ratum, etc.* to iefł/ pewno/ przyjemno y przemocno. (-) BudUrząd 4.]

W przeciwstawieniu: »przeciwny a sprosny ... przyjemny« (1): Bo ácz fą niektorzy heretykami/ á wżákże nie vczą iedno pod Páná Chriftufowy^m imieniem [...]: áby náuki ich przeciwne/ á fprofne/ poważność imięniá P. Chyftufowego przyiemnemi vczyńiła. *WujJud* 119.

Przysłowie: Pilność czyni miłtrzá przyiemnego. *March*¹ A4v [*idem*] *March*³ V4v.

Szereg: »przyjemny, (i) wdzięczny« [szyk 1:1] (2): *Calep* 813a; która [*moneta*] ma byđż wieczna y dobra w wadze/ áby innym tym była przyiemnieyřza y wdzięcznieyřza [*gratior et acceptior JanStat* 372]. *SarnStat* 405.

4. *Skuteczny, pomocny, przydatny; acceptus Vulg* (9) : Niech mi te řwiátořci bęđą pomocne [...] ku przyiemney obronie/ przed ftráfzliwym řádem twoim. *LatHar* 211.

przyjemny komu (4): *OpecŻyw* 191; Zdáło miřye [*nauczyć*] [...] czego řye krzeřciyáńřki człowyek dźyerzeń ma/ áby wymyřłow á dum ludzkich [...] zá řłowo Boże nye przymował. Co dali bog wrychle řye řtánye/ yeřli tá praca nářłá ludźyom przyemna bęđzie. *KromRozm II* a2v; *WujNT Rom* 15/31, s. 573 marg.

W połączeniu szeregowym (1): Dzis cij twoia prářzá ieřt pożyteczná/ plakanijé przyiemné/ wđychanijé wdzięčné/ żalowanijé dořytz działaiące ij oczyřciaiáce. *OpecŻyw* 191.

Przen (1) : wzięłem przedřię nápráwić/ á w porządek przywieřć/ Lékarřtwá końřkie/ od tegoż Wydawce podáné/ ktoré téż nie mniefy pobłákáne były/ iáko y przeřłé lékarřtwá Ludzkief/ á wżákże iákokolwiek nieporządnie/ kiedy wđdy pożythecznie/ bęđzie iego řianié/ iáko y mé żniwo ná targu przyiemné. *SienLek* 164v.

α. *Którego spożywanie jest zdrowe na coś [czemu]* (3) : Iego [*echinusa*] mięřo ieřth żoładkowi barzo przyjemne/ y żywot odmiękcza. *FalZioł IV* 34c, I 156a, II 108b.

5. *Pomyřlny* (1) : (*nagł*) Złáčenje Saturnúřá (–) Dnia tego nicz nyepoczynay/ [...] bo ieřt zły czařz. (*nagł*) řeřlny Saturná (–) Dzyeny przyiemni/ przyłęcz řzye řtarym/ radczom/ oraczom/ zyemię kopay. *Goski* A2.

6. *Naleźny* (1) : Niektorzy s křiążát Dariuřowych [...] řprziřięgli řie weřpołek áby Dariuřa zábili/ mniemáiąc áby mieli wziáć przyiemná zapłátę [*acceptabilem remunerationem*] od Alexandra. *HistAl* F8.

7. *Zaraźliwy; przen* (1) : Nie dáy iedno z nią [*żoną*] řpołkow niepotrzebnym bábam/ a owym řzczebyetliwym wřzetecznym řářiádam. Bo wierz mi ieřli ktory ieřt wrzod przyiemnieyřzy/ Nie ináczey by řráncá/ á iřcie nie mniefyřzy/ Bo gi trudno wykurzyć kiedy pocźnie łámáć [...]. Bo puřć ty owcę zdrowá gdzye pářływa bęđzye/ Vřrzyřz á onác o płot chodząc grzbyetem gęđzye. *RejWiz* 59v.

Cf **NIEPRZYJEMNY**

ZCh, AN